

УДК 502+504
ББК 20.1

Друкується за рішенням Вченої Ради Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (протокол № 5-14 від 22.12.2014) Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 15768-4240 р.

Екологічні науки: науково-практичний журнал / Головний редактор О.І. Бондар. – К.: ДЕА, 2015.– №8.– 214 с.

Головний редактор:

Бондар О.І., член-кореспондент НААНУ, д.б.н., проф.

Заступник головного редактора:

Нагорнева Н.А.

Науковий редактор:

Машков О.А., д.т.н., проф.

Відповідальний редактор:

Сікачина В.Г.

Відповідальний секретар:

Трофименко Ю.І.

Редакційна колегія:

Аверін Г.В., д.т.н.; Азаров С.І., д.т.н.;

Азасков В.М., д.т.н.; Байрак О.М., д.б.н.;

Барабаш О.В., д.т.н.; Барановська В.Є., к.е.н.;

Белецкий В.М., д.т.н. (Польща);

Білявський Г.О., д.г.-м.н.;

Богдасаров М.А., д.г.-м.н. (Республіка Білорусь)

Бондаренко О.А., д.б.н.; Ващенко В.М., д.ф.-м.н.;

Галушкіна Т.П., д.е.н.; Гавриленко В.В., д.т.н.;

Глушков О.В., д.ф.-м.н.; Дутов О.І., д.с.-т.н.;

Захматов В.Д., д.т.н.; Зубова Л.Г., д.т.н.;

Льбін В.М., д.б.н.; Льбін О.Ю., д.т.н.;

Іващенко Т.Г., к.т.н.;

Козелков С.В., д.т.н.; Коростіль Ю.С. (Польща), д.т.н.;

Костишин С.С., д.б.н.; Кравченко Ю.В., д.т.н.;

Крайнов І.П., д.т.н.; Кутлахмедов Ю.О.; д.б.н.;

Лапшин Ю.С., д.т.н.; Левченко О.М., д.е.н.;

Мальований М.С., д.т.н.;

Машков В.А. (Чехія), д.т.н.;

Машков О.А., д.т.н.; Мокін В.Б., д.т.н.;

Моргун В.А., д.і.н.; Неділько С.М., д.т.н.;

Пашков Д.П., д.т.н.; Пекло А.М., к.б.н.;

Петриашвили Г., д.т.н. (Польща);

Петрук В.Г., д.т.н.;

Рудько Г.І., д.т.н., д.г.-м.н., д.г.н.;

Саталкін Ю.М., к.т.н.; Соколов Ю.М., д.т.н.;

Тимошенко М.М., к.т.н.; Третяк А.М., д.е.н.;

Трофимчук О.М., д.т.н.; Тупкало В.М., д.т.н.;

Христо Атанасов Крагунов (Болгарія),

PhD, професор;

Чумаченко С.М., д.т.н.; Шматков Г.Г., д.б.н.;

Prof.Dr. Clemens Walther (Німеччина)

Prof.Dr. Jan-Willem Vahlbruch (Німеччина)

Prof.Dr. Stefan Bister (Німеччина)

Науково-практичний журнал «Екологічні науки» входить до переліку наукових фахових видань із двох галузей наук: Біологічні науки (Наказ Міністерства України №153 від 14.02.2014), Технічні науки (Наказ Міністерства України №642 від 16.05.2014).

Журнал публікує (після рецензування та редагування) статті, які містять нові теоретичні та практичні здобутки в галузі екологічних наук.

© Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління, 2015

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	5
Бондар О.І., Дутов О.І. Зона гарантованого добровільного відселення внаслідок чорнобильської катастрофи. Радіаційно-екологічна критичність продукції	5
Стискал О. А., Петрук В. Г. Екологічна безпека знезараження питної води в Україні як загроза онкологічних захворювань	13
Зуб Л. М., Томченко О.В. Формування рослинного покриву та деякі особливості гідрохімічного режиму Київського водосховища	21
Мнухин А.Г., Насесян Ю.П., Мнухина Н.А., Иващенко Т. Г., Денисенко И. Ю. Очистка питьевых вод от биологических загрязнений в чрезвычайных ситуациях	33
Ince I. , Soil contamination with heavy metals as destruction prerequisite of underground metal constructions and ways of its prevention	39
Шекк П.В. Екологічні чинники формування природної продуктивності водойм північно-західного Причорномор'я	45
ЕКОЛОГІЯ ТА ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	54
Пляцук Л. Д., Черныш Е. Ю. Эколого-синергетический подход к процессу накопления и утилизации иловых осадков	54
Лозовіцький П.С., Томахін М.Л. Екологічний стан Куяльницького лиману й необхідність його поповнення морською водою	69
Стратічук Н. В., Пилипенко Ю. В. Сучасні тенденції збереження екологічної рівноваги зрошуваних агроландшафтів	86
ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГО-ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ	93
Погурельський С. П., Цвілій О.О., Яковенко Л.О. Сучасний стан та напрямки розвитку стандартів і керівних документів екологічного менеджменту	93
Кофанова О. В. Энергобалансованный развитие автотранспортного сектору – шлях до сталого майбутнього країни	111
Лапшин Ю.С. К вопросу о повышении эффективности солнечных электростанций	121
Лапшин Ю.С. К вопросу о леерной энергетике, использующей ветры больших высот	131

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕКОБЕЗПЕКИ	139
Готинян В.С., Кучма Т.Л., Івашина О.В. Перспективи використання геоінформаційних технологій в екотуризмі	139
Бондар О.І., Машков О.А., Пашков Д.П. Можливість оцінки транскордонного впливу діяльності хотиславського кар'єру на стан довкілля регіону на основі використання аерокосмічного моніторингу	150
РОЗВИТОК ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ	172
Лисенко Г. М., Коломійчук В. П. Заповідні степи: абсолютно заповідний режим чи управління степовими екосистемами	166
Dubchak S. The role of arbuscular mycorrhizal symbiosis in ¹³⁴ Cs uptake by crop and wild plant species	175
ЕКОЛОГІЯ І ВИРОБНИЦТВО	185
Липовий В.О., Удянський М.М. Техногенні ризики забруднення довкілля під час ремонтних робіт резервуарів із нафтопродуктами	185
Шевцова Л. В., Глуховський П.В. Шляхи розв'язання екологічних проблем при будівництві високовольтної лінії електропередачі (ЛЕП) в дельті ріки Дністер	192
Мнухина Н.А. Шахтные воды и модельный раствор шахтных вод	201
СТОРІНКА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО	207
Бондар М. О. Класифікація, механізм та динаміка екзогеодинамічних процесів	207
Відомості про авторів	207

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

УДК 631.95:628.516:615.849

ЗОНА ГАРАНТОВАНОГО ДОБРОВІЛЬНОГО ВІДСЕЛЕННЯ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ. РАДІАЦІЙНО-ЕКОЛОГІЧНА КРИТИЧНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ

Бондар О.І.¹, Дутов О.І.²

¹ доктор біологічних наук, член-кореспондент НААН

² доктор сільськогосподарських наук

Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління

Проаналізовано результати багаторічного моніторингу і контролю вмісту радіоактивного цезію в продукції, що виробляється в зоні гарантованого добровільного відселення внаслідок аварії на ЧАЕС. Встановлено, що у віддалений період розвитку радіаційної ситуації, найкритичнішою продукцією є сільськогосподарська, що виробляється на харчові потреби, зокрема молоко корів, що утримуються в особистих підсобних господарствах населення і лісова продукція (гриби, ягоди, дичина тощо). **Ключові слова:** радіаційно-екологічна критичність продукції, зони радіоактивного забруднення, питома активність радіонуклідів у сільськогосподарській продукції, ¹³⁷Cs, протирадіаційні заходи, нормативи вмісту радіонуклідів, віддалений період розвитку радіаційної ситуації

Зона гарантированного добровольного отселения вследствие чернобыльской катастрофы. Радиационно-экологическая критичность продукции А.И. Бондарь, А.И. Дутов. Проанализированы результаты многолетнего мониторинга и контроля содержания радиоактивного цезия в продукции, производимой в зоне гарантированного добровольного отселения вследствие аварии на ЧАЭС. Установлено, что в отдаленный период развития радиационной ситуации, наиболее критической является сельскохозяйственная продукция, которая производится на продовольственные цели, в частности молоко коров, содержащихся в личных подсобных хозяйствах населения и лесная продукция (грибы, ягоды, дичь и т.д.).

The chernobyl guaranteed voluntary evacuation zone. Radiation and environmental criticality products O.I. Bondar, O.I. Dutov. Results of long-term monitoring and control of ra-